

- виписки з книги органів РАЦСу про добровільне визнання чоловіком батьківства щодо дитини, народженої іншою жінкою;
- виписки з книги органів РАЦСу про добровільне визнання батьківства іншою особою щодо дитини, народженої дружиною та ін;

Для того, щоб підтвердити інші обставини, які свідчать про неможливість подальшого спільного проживання подружжя і збереження сім'ї, адвокат подає:

- копію рішення суду про обмеження дієздатності одного з подружжя внаслідок зловживання спиртними напоями або наркотичними речовинами;
- довідку з медичного закладу про звернення одного з подружжя з приводу завданих побоїв;
- довідку з медичного закладу про наявність захворювання, що перешкоджає народженню дітей;
- інші письмові докази.

Крім того, адвокат може підтверджувати викладені ними обставини посиланнями на показання свідків сусідів, родичів, друзів, товаришів по службі і колег подружжя.

Сподіваємося, що дана стаття буде застосована в адвокатській практиці і допоможе адвокату відстояти позицію у справі завдяки формуванню ним правильного ті змістовного предмету доказування.

Любімова О.Є.

*студентка 5-го курсу факультету адвокатури
Національного університету «Одеська юридична академія»*

ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ АДВОКАТА НА РІЗНИХ СТАДІЯХ ЦИВІЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Право на звернення особи до суду за захистом своїх порушених, невизнаних або оспорюваних прав, свобод чи інтересів, а також на отримання професійної правничої допомоги закріплене безпосередньо в Конституції України, Цивільному процесуальному кодексі України, Законі України «Про судоустрій і статус суддів», Законі України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» та інших нормативно-правових актах.

Особливістю правової допомоги адвоката в цивільному процесі є те, що вона не обмежується участю його як представника. Він, як правило, складає позовну заяву, розробляє правову позицію позивача збирає документи, зокрема шляхом запиту або ознайомлення з ними на місці, консультує свого клієнта, готує його до участі в суді, а також готує свідків до дачі пояснень тощо (Сафулько С. Ф., Зейкан Я. П. Щодо повноважень адвоката в цивільному процесі. // Вісник Верховного суду України. – 2009. – № 11 (111). – С. 45.).

Законність та обґрунтованість судового рішення, оперативність вирішення цивільної справи напряму залежать від повноти підготовки матеріалів, які надаються до суду ще на стадії звернення до суду. Саме недооцінка значення цієї стадії процесу та формальне ставлення до неї зумовлюють затягування розгляду справи в майбутньому та призводять до постановлення необґрунтованих рішень, що, у свою чергу, є перешкодою в захисті невизнаних або оспорюваних прав чи інтересів особи, понесення нею додаткових витрат, пов'язаних з подальшим оскарженням таких рішень.

Детальне опрацювання адвокатом матеріалів, наданих клієнтом, сприяє можливості визначитися з предметом позову та складом сторін, наявністю основних підстав для звернення до суду, наявністю чи відсутністю базових доказів, необхідністю отримання нових доказів, необхідністю вжиття заходів щодо забезпечення позову, вчинення інших процесуальних дій, спрямованих на обґрунтування позиції (Єфанова Н. С. Адвокат у цивільному процесі – основні принципи та завдання. – [Електронний ресурс]: – Режим доступу: <https://clck.ru/ADzJo>).

Перед складанням позовної заяви адвокат виконує значну і складну допроцесуальну роботу з вивчення матеріалів справи і написання заяви. Матеріали справи складаються з усних пояснень заінтересованих осіб і поданих ними документів, що містять відомості, які мають значення для справи (договорів, квитанцій, актів, листів службового і особистого характеру тощо).

Вже під час підготовки матеріалів справи перед зверненням до суду адвокату надано право самостійно збирати додаткові докази за допомогою адвокатського запиту про надання інформації, копій документів, необхідних для надання правової допомоги клієнту. Згідно з ч. 1 ст. 20 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», під час здійснення адвокатської діяльності адвокат має право звертатися з адвокатськими запитами, у тому числі щодо отримання копій документів, до органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових і службових осіб, підприємств, установ, організацій, громадських об'єднань, а також до фізичних осіб (за згодою таких фізичних осіб) (Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» від 05.07.2012 р. – [Електронний ресурс]: – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>).

Під час попереднього судового засідання (якщо воно призначено) або до початку розгляду справи по суті адвокат має забезпечити подання до суду усіх наявних в нього доказів, роз'яснити клієнту його права та обов'язки під час розгляду справи судом, а також, якщо адвокат здійснює представництво відповідача, вжити заходи щодо захисту його інтересів – подати заперечення проти позову та, за можливістю і бажанням клієнта, зустрічний позов.

Робота адвоката з представництва у судовому засіданні безпосередньо залежить від виконаної ним роботи під час підготовки матеріалів справи до подання заяви до суду.

В діяльність адвоката у судовому засіданні можна умовно виділити на 2 основні блоки: робота з доказами та виступ у судових дебатах.

Робота з доказами вимагає не тільки глибоких знань в галузі процесу, але й розуміння, як за допомогою наявних доказів переконати суд в обґрунтованості обраної адвокатом правової позиції. Крім того, вміння нейтралізувати докази іншої сторони процесу дозволяє знесилити позицію іншої сторони і є одним з ефективних способів захисту відповідача або відстоювання інтересів позивача.

Робота з доказами пов'язана з необхідністю «відчувати» процес, тобто розуміти, до яких наслідків може призвести та чи інша процесуальна дія, що здійснюється адвокатом від імені клієнта. Саме тому якість роботи адвоката в суді безпосередньо залежить від рівня його кваліфікації, що поєднує правові знання і практичну діяльність (Цивільний процес / За ред. В.В. Яркова. – М.: Волтерс Клувер. – 2004. – С. 238).

Виступ у судових дебатах має досить важливе значення для вирішення справи на користь клієнта адвоката. Ще до початку судового засідання адвокат має узгодити з клієнтом чи має бажання він виступати у судових дебатах, і якщо так, то допомогти клієнту з підготовкою промови, а також скласти таку промову для себе.

Судова промова – це промова, звернена до суду та інших учасників цивільного судочинства і присутніх при розгляді цивільної справи, в якій містяться висновки щодо справи, яка розглядається судом.

Перед підготовкою судової промови адвокат повинен зібрати усі матеріали справи, проаналізувати зібрані матеріали, систематизувати їх. Досвідчені адвокати рекомендують складати промову письмово для того, щоб обставини справи були викладені чітко та послідовно, а також щоб уникнути хвилювання під час виступу.

Серед елементів судової промови можна виокремити наступні:

- виклад фактичних обставин справ;
- оцінка доказів;
- правова кваліфікація обставин справи, пропозиції щодо застосування тої чи іншої норми закону до даних правовідносин;
- прохальна частина судової промови, звернена до суду.

Оскарження судових рішень й ухвал в апеляційному та касаційному порядку є важливою процесуальною гарантією захисту прав як осіб, що беруть участь у справі, так і осіб, які не брали участі у справі, якщо суд вирішив питання про їх права та обов'язки. Зазначене право може бути реалізоване ними шляхом подачі відповідної скарги або шляхом приєднання до апеляційної скарги особи, на стороні якої вони виступали у справі.

В основу зазначених процесуальних документів адвокатом має бути покладено доскональне знання всіх обставин справи, обґрунтована правова оцінка позиції клієнта та позиції суду в оскаржуваному рішенні, власні висновки щодо його законності (Єфанова Н. С.

Адвокат у цивільному процесі – основні принципи та завдання. – [Електронний ресурс]: – Режим доступу: <https://clck.ru/ADzJo>).

Кінцевим етапом цивільного процесу є виконання рішення у цивільній справі. На цьому етапі вирішуються питання щодо можливості добровільного виконання такого процесуального документу стороною у справі чи необхідності звернення його до примусового виконання. У такому випадку адвокат зобов'язаний роз'яснити особі, яка є відповідачем у справі, строки, передбачені для добровільного виконання рішення та можливість застосування заходів примусового виконання або наслідки такого застосування до неї, зокрема, виникнення додаткових витрат, пов'язаних із реалізацією відповідних заходів посадовими особами державної виконавчої служби, звернення стягнення на майно боржника шляхом його арешту, вилучення та примусової реалізації.

Макаровець Ю.С.

*студентка 5-го курсу Інституту кримінальної юстиції
Національного університету «Одеська юридична академія»*

МОНОПОЛІЯ АДВОКАТУРИ: «ЗА АБО ПРОТИ»

2 червня 2016 року Верховною Радою України було прийнято закон “Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)”, згідно з прийнятим законом, тепер, поруч із самопредставництвом, виключно адвокати здійснюватимуть представництво іншої особи в суді, а також захист від кримінального обвинувачення.

Закон передбачає винятки з цього правила лише щодо трудових спорів, спорів щодо захисту соціальних прав, щодо виборів та референдумів, малозначних спорів, а також стосовно представництва малолітніх чи неповнолітніх осіб та осіб, які визнані судом недієздатними чи дієздатність яких обмежена. (Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя), Верховна Рада України; Закон від 02.06.2016 № 1401-VIII)

Дана реформа адвокатури в Україні породжує чимало суперечностей як серед адвокатів так і серед населення. Запропонований Президентом України проект Закону України "Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)" № 1401-VIII буквально розділив правове суспільство на два табори: "за" і "проти" так званої монополії адвокатури. Не варто заперечувати, що як і у прихильників такої реформи, так і її противників є вагомі аргументи на користь своїх переконань.

Останнім часом палкі дискусії точаться навколо того, чи взагалі раціонально законодавчим шляхом встановлювати монополію адвокатів на представництво і захист інтересів учасників судового провадження.

До прийняття цього законопроекту, представляти інтереси громадян та юридичних осіб у цивільних та господарських справах могли будь-які особи за довіреністю. Це могли бути адвокати, які мають спеціальне свідоцтво про заняття адвокатською діяльністю, або юристи, які мають вищу юридичну освіту, або будь-які особи – родичі, знайомі тощо.

З прийняттям законопроекту, особа, яка бере участь у судовому процесі та яка не зможе особисто ходити у судові засідання, або представляти свої інтереси самостійно буде змушена найняти адвоката.

З одного боку, ми можемо побачити певні позитивні моменти, адже адвокат – це спеціаліст у правовій сфері, який зможе надати громадянину правову допомогу. Зокрема, відповідно до законопроекту планується посилити гарантії здійснення адвокатської діяльності, знімається ототожнення адвоката із клієнтом, чітко визначається статут адвоката та прописуються механізми реалізації прав адвоката. Також вводиться монополія на представництва інтересів громадян в судах виключно за адвокатами в усіх процесах (крім зазначених вище винятків). Даний законопроект також пропонує нові види дисциплінарних стягнень, посилюються вимоги до підготовки адвоката, тощо.

Прихильники адвокатської монополії говорять про те, що це не нове явище, дієвість та ефективність якого спостерігається в європейських країнах. Однак, чи цим повинен керуватися законодавець при прийнятті законів, чи, можливо, варто зважати на історичні аспекти розвитку й становлення України, а брати до уваги лише її сучасні потреби.